

Öka användningen hälsoekonomiska analyser som beslutsunderlag, motion av Vivianne Gunnarsson (MP)

Nu finns metoder för att räkna ut vad insatser i hälso- och sjukvården kostar eller besparar. Hälsoekonomiska analyser är ett av flera verktyg som kan användas som underlag vid prioriteringar och beslutsfattande. Att bevara hälsan så länge som möjligt vare sig det gäller unga eller gamla människor är oftast mycket lönsamt för samhället. Med hälsoekonomiska metoder kan vinsterna beräknas av åtgärder som görs i förebyggande syfte.

Internationellt har hälsoekonomiska studier varit underlag för de flesta vanliga behandlingsmetoderna men sådana studier är fortfarande ovanliga i Sverige. Samhällsmedicinska enheten i Örebro Läns landsting visar i rapporten, Förebygga eller bota hur en omställning mot mer förebyggande arbete kan minska kostnaderna för flera samhällssektorer. T.ex. gav hälsoinformation för 1 kr tillbaka 5 kronor i minskad samhällskostnad och skadeförebyggande arbete för 10 miljoner kronor gav 10 miljoner kronor i minskade sjukvårdskostnader och 20-40 miljoner kronor i minskad kostnad för arbetsgivarna. Ytterligare ett exempel är att Stockholms läns landsting beräknat att det går att spara 252 miljoner kronor på ett bra smittskyddsarbete och försiktigare användning av antibiotika.

Frågan är om inte den siffran är underskattad. Idag drabbas var tionde patient av sjukhusburna bakterier. Detta innebär långvariga inläggningar och behandlingar på sjukhus och upptar platser som så väl skulle behövas för de patienter som står i kö och väntar på planerade operationer. Det innebär onödiga vårddygnskostnader och kostnader för de ytterligare sjukdagar som väntande patienter kan förväntas ha.

Det är inte minst viktigt att ta tillvara kunskapen när det gäller förebyggande insatser inom äldreården. Inom en del kommuner och landsting har man infört förebyggande hembesök som rutin. Där erbjuds alla över en viss ålder, t.ex. 75 år, att träffa en distriktssköterska och/eller socionom som informerar om olika aktiviteter i närområdet, frågar hur man vill bo och vid behov erbjuder insatser innan problemen blir för stora. I Danmark är det enligt lag obligatoriskt att erbjuda förebyggande hembesök.

Också Stockholms läns landsting har sådana hembesök som mål, men då dessa hembesök ger för låg ersättning i det värddvalssystem majoriteten infört, utförs dessa besök i allt för låg grad. Genom läkemedelsgenomgångar skulle många negativa interaktioner förebyggas. När även genomgång av psykisk, social och fysisk hälsa ingår kommer det att leda till färre inläggningar på akutsjukhusens akut-, medicin-, och geriatrikavdelningar. Det skulle vara en ren besparing att öka ersättningen i värddvalssystemet så att distriktssköterskor/socionomer kan göra rätt prioriteringar och konsekvent genomföra dessa hembesök.

Ett annat exempel är jämförelser av kostnaderna för fallolyckor med kostnad för insatser för att förebygga fallolyckor. Det har redan kunnat visas att det är lönsamt. Det ger bl.a. besparingar inom både sjukvården och kommunernas hemtjänst. Dessutom undviks onödigt mänskligt lidande, vilket är en stor vinst i sig.

Hälsoekonomer är den nya yrkesgrupp som arbetar med att göra beräkningar av effekter av bl.a. förebyggande hälsovård. I vissa kommuner har hälsoekonomer anställts för att analysera detta område och det vore lämpligt om även landstingen gör motsvarande satsning för att integrera det hälsoekonomiska synsättet i sin ekonomiska analys och uppföljning. Ett väl utbyggt samarbete mellan kommun och landsting är en viktig grund för att lyckas med de förebyggande insatserna och åtgärderna.

Fler hälsoekonomiska analyser inom kommuner och landsting kan komma att förändra resursfördelningen för vård mellan kommuner och landsting. Inom äldreomsorgen finns särskilt stora möjligheter att med detta synsätt ändra från t.ex. vård av skador och övermedicinering till förebyggande insatser.

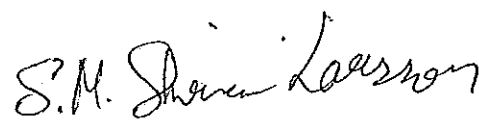
Vivianne Gunnarsson föreslår därför landstingsfullmäktige besluta

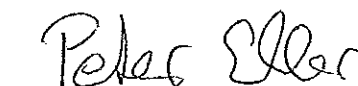
- att inför alla beslut belysa de hälsoekonomiska aspekterna genom hälsoekonomiska analyser
- att utreda hur hälsoekonomiska analyser och uppföljningar kan integreras i landstingets budgetarbete
- att i samarbete med kommunerna i länet utarbeta en plan för gemensamma hälsoekonomiska bedömningar och dess eventuella följder i form av samverkan och eventuellt omfördelade resurser.

Vivianne Gunnarsson

Jakob Dencker

Shadi Larsson

Peter Eller

Mikael Adenstedt

Rezaul Karim